

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Capitvla.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

CONCILIVM COLONIENSE,
 SVB PRÆSIDIO CONRADI EPISCOPI CARDINALIS
 Portuensis, & sanctæ Rufinæ, sedisque apostolicæ le-
 gati, contra simoniacos & concubenarios clericos ce-
 lebratum, anno Domini MCCXXV. IV. Idus Decem-
 bris, tempore Honorii papæ tertii.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De continentia clericorum.	nicatis per episcopos.
II. De pœnis concubinariorum clericorum.	IX. De patronis laicis clericos ad ecclesias simoniace presentantibus.
III. De scortatoribus clericis ruralibus per archidiaconos corrigendis.	X. De clericis simoniace presentatis.
IV. Quam pœnam iudex ecclesiasticus, aliquem præpropere excommunicans, incurrat.	XI. De episcopis & archidiaconis clericos simoniace presentatos instituentibus.
V. Clericos fructus præbendarum suarum concubinis & spuris suis relinquere non posse.	XII. De ecclesiis non per mercenarios, sed pastores, seu saltem vicarios perpetuos regendis.
VI. De clericis excommunicatis vel suspensis diuina celebrantibus.	XIII. De committentibus incestum cum sanctimonialibus & canonicis, & de eiusmodi sacris virginibus pollutis.
VII. De clericis coram excommunicatis celebrantibus.	XIV. De his constitutionibus conciliaribus publicandis.
VIII. De publicandis excommu-	

Conradus miseratione diuina Portuensis & sanctæ Rufinæ episcopus, apostolicæ sedis legatus, vniuersis Christi fidelibus, ad quos præsens scriptum peruenerit, salutem in Christo Iesu.

CAPITVLA.

I.

LICET multa super continentia clericorum sanctorum patrum hæctenus emanauerint instituta, quia tamen adhuc nonnulli clerici lumbos suos cingulo continentia, vt accipimus, non præcingunt, in animæ suæ periculum & scandalum plurimorum, non attendentes quoniam scriptum est:

ANNO CHRISTI 1225. *est: Sancti estote, quoniam ego sanctus sum Deus ve-* Leuit. II.

ster: nos qui nunc demum circa horam vndecimam missi sumus, vt nocua de vinea Domini sabaath ex officio nobis iniuncto, quantum ipse dederit, extirpemus, quia zelus nos comedit domus eius, huius sacri approbatione Concilii duximus statuendum. Præcipimus igitur, vt clerici continenter & caste viuere studeant vniuersi, & maxime in ordinibus sacris constituti, quatenus in conspectu Dei omnipotentis puro corde & mundo corpore valeant ministrare.

II.

Si quis autem clericorum deinceps fuerit deprehensus incontinentiæ vitio laborare, detinendo publice concubinam, nisi post admonitionem canonicam illam a se prorsus expulerit, extunc tam beneficio quam & officio spoliatur. Si vero nec sic foetorem suæ libidinis curauerit euitare, quia crescente contumacia crescere debet & pœna, anathematis sententia feriat. Qui vero obscœnis voluptatibus inhiantes concubinas vsque ad hæc tempora publice tenuerunt, ne delictum præteritum transeat impunitum, eos sub pœnitentiam duximus redigendos: vt, si canonici fuerint, quadraginta diebus in claustris suis in quadragesimali cibo ieiuent. Si autem hæc agere contempserint, præpositis & decanis & capitulis ecclesiarum sub anathemate prohibemus, ne præbendarum fructus eis ministrent, nec ad chorum vel ad consortium capituli eos admittant, nisi incepta dicta pœnitentia & peracta, & præstito iuramento, quod eas vl-

terius non resumant. Qui vero remotas resumere præsumperint, decreuimus eos beneficiis esse priuatos, vt illi, ad quorum collationem eorum beneficia pertinent, ea idoneis personis assignent intra tempus in generali Concilio comprehensum: alioquin proximus superior extunc ea studeat assignare. Si vero decani, vel alii eorum confratres, excessum eorum scientes dissimulare præsumperint, eos denuntiamus excommunicationis vinculo subiacere.

III.

De clericis ruralibus concubinariis expressus rigor superius obseruetur: quorum archidiaconi, si eos in iniquitatibus voluerint confouere, vel eorum dissimulare excessus, sciant ab officio se suspensos: & si in suspensione permanerint, eos præcipimus per episcopos suos a dignitatibus remoueri: quæ dignitates per eosdem episcopos, vel alios, ad quos eorum spectat collatio, personis idoneis assignentur.

IV.

Cap. 1. de
sent. ex-
com. in 6.

Quantæ temeritatis & præsumptionis existat, quod qui seruare debent canonicas sanctiones, in quibus aperte continetur quod nullus aliquem sine rationabili causa excommunicare præsumat, eas frangere non formidant; plures non amore iustitiæ, sed liuore odii, vel fauore aduersariorum, excommunicationis vinculo innodatos, nullus prorsus ignorat. Quare firmiter prohibemus, ne in aliquem excommunicationis sententiam, nisi competenti admonitione præmissa, & præsent-

ANNO
CHRISTI
1215.

bus personis idoneis, per quas, si necesse fuerit, possit probari admonitio, promulgare præsumat: & si prælatus contra hoc fecerit, & admonitus errorem suum non reuocauerit, per mensem ab ingressu ecclesiæ sit exclusus.

V.

Ad abolendam de domo Domini consuetudinem, vel potius corruptelam seu temeritatem, qua clerici, (qui signum pudicitiae debent ostendere laicis, quibus positi sunt in exemplum) in argumentum finalis suae impoenitentiae, fructus præbendarum suarum concubinis vel spuriiis suis legant in vltima voluntate, contra eos rigor ecclesiasticus exerceri debet. Quare sub anathemate prohibemus, ne de cetero clerici gratia testandi abutentes, cum de rebus ecclesiæ nullum possint condere testamentum, fructus beneficiorum ecclesiasticorum spuriiis suis vel concubinis suis dimittant. Qui vero contra hanc inhibitionem venire præsumperint, in signum suae perditionis ecclesiastica careant sepultura: & quibus taliter fructus legantur, eis careant ipso iure. Qui autem testamentum tale manutenere voluerint, & per quorum manus personis illis fructus præbendæ fuerint ministrati, ipso facto sciant se excommunicationis vinculo innodatos: & quamdiu fructus huiusmodi contra hanc institutionem ministrati fuerint, ecclesia ipsa sit sub interdictione posita.

Cap. Quia nos, & cap. Relatum de testam.

VI.

Cum scriptum sit in lege veteri, quod quicumque non obtemperasset sacerdotibus, aut extra po-

Deut. 17.

Concil. Tom. 28.

Ll ij

fitus lapidaretur a populo, aut gladio ceruice supposita expiaret cruore contemptum; & in primitiua ecclesia inobedientes cuncti de ecclesia rabido * ore dæmonum traherentur; multi nomine sacerdotum, censuram ecclesiasticam contemnentibus, excommunicati vel suspensi a prælatis ipsorum, exigentibus culpis suis, & immemores quod episcopis & prælatis clauium regni cælestis collata sit potestas, atrectare sibi interdicta mysteria non verentur: contra quos rigorem ecclesiasticum volumus exerceri. Statuimus igitur vt tales, sine spe restitutionis, ab officiis & beneficiis deponantur, & infames & intestabiles sint, & de cetero ad beneficia ecclesiastica nullatenus admittantur, nisi per pœnitentiam approbatam & * conuersionem laudabilem sedis apostolicæ gratiam meruerint obtinere.

VII.

Præterea sunt nonnulli, qui crassam prætendentes ignorantiam, (quæ cum non excuset a culpa, nec eos a pœna poterit excusare) coram his diuina celebrare præsumant qui excommunicationis vinculo sunt innodati, dicentes quod eis excommunicatio nec per literas, nec per nuntios fuerit nuntiata, cum ipsi excommunicati impediunt sæpe ne possit ad eos denuntiatio vel citatio peruenire, vel malitiose se occultent: & cum talis sit merito contumax censendus, statuimus vt postquam tales excommunicati fuerint, & in vicinis locis publice denuntiati, sacerdos qui coram eis celebrauerit, simili pœna puniatur.

ANNO
CHRISTI
1145.

VIII.

Si episcopus aliquem excommunicauerit certa de causa, denuntiet vicinis episcopis per suas patentes literas, vt excommunicatum denuntiari faciant, & euitari: & tunc sine difficultate aliqua vicini episcopi excommunicatum faciant publice denuntiari, & in diocesibus suis arctius euitari. Si vero episcopi fuerint negligentēs, & excommunicatis scienter communicauerint, tamdiu cathedralium ecclesiarum canonici eis non communi- cent, quamdiu huic salubri sanctioni contempse- rint obedire.

IX.

Quoniam in quibusdam locis Alemanix fundatores ecclesiarum, vel heredes ipsorum, pote- state, in qua eos ecclesia hucusque sustinuit, ab- utuntur, partem decimarum, vel aliarum obuen- tionum ecclesiasticarum, in quibus ius obtinent patronatus, sibi retinentes ex pacto, repræsentant clericos ad easdem: huic vulnere cancroso & si- moniaco censuræ ferrum apponimus, decernen- tes vt ex quo constiterit patronum huiusmodi fla- gitium perpetrasse, anathemate feriatur, & eius ter- ra supponatur ecclesiastico interdicto, donec ec- clesiam liberam cum suo iure dimittat, saluo iure patronatus, quod eis de misericordia reseruamus, qui possunt per iuris excusari ignorantiam.

X.

Qui vero cæca cupiditate ducti, taliter a pa- tronis præsentationem receperint, officio bene- ficioque priuentur, nec ad beneficium vel actus

ecclesiasticos admittantur, nisi cum eis per sedem apostolicam fuerit dispensatum.

XI.

Iuramentū
ante insti-
tutionem
præstandū.

Episcopi vero & archidiaconi, qui talibus scienter curam animarum commiserint, ab institutione & collatione perpetuo sint suspensi. Statuimus etiam quod nullus clericus ad curam animarum ab episcopo vel archidiacono admittatur, nisi prius iurauerit quod nullam in adeptione beneficii, ad cuius curam præsentatur, commiserit simoniam.

XII.

Quia enormis quædam consuetudo in quibusdam Alemaniam partibus contra canonicas sanctiones inualuit, ut ponantur in ecclesiis conductitiis sacerdotes vicarii temporales, ne id fiat de cetero, auctoritate legationis qua fungimur omnibus modis inhibemus. Sed cum vicarius poni debet & potest, perpetuo instituat, idque assensu & auctoritate diocesani, & archidiaconi loci illius: nec episcopus vel archidiaconus talem instituat, nisi ei de bonis ecclesie coram eo tantum fuerit assignatum, unde iura episcopi & archidiaconi possit persolvere, & congruam & sufficientem sustentationem habere.

XIII.

De pœn.
dist. 1. cap.
Si quis. &
in auth. Si
quis, cap.
de episco-
pis & cleri-
cis.

Licet contra nefandos insidiatores sacrarum virginum pudicitie pœnæ grauissimæ sint institutæ tam canonicæ quam legales, quidam tamen, relaxatis voluptatum habenis, in lacum miserie & in lutum facis se immergunt, ut salutis æternæ coronam, honestatis normam, earumque pudici-

ANNO
CHRISTI
1225

tiam interpellare præsumant : contra quos ner-
uum rigoris apponimus, statuentes vt quicum-
que pudicitiam sanctimonialium, cuiuscumque ha-
bitus, ausu sacrilego sollicitare præsumpserit, ab
officio, si clericus fuerit; si laicus a perceptione
corporis Domini nouerit se suspensum. Qui ve-
ro * sacrilegium vel temerarium carnis commer-
cium cum talibus habuerit, ipso facto excommu-
nicationis sententia se nouerit innodatum. San-
ctimonialis vero seu canonica quæ huiusmodi cri-
men flagitiosum perpetrauerit, vltius ad officium
aliquod in monasterio nullatenus admittatur; sed
in signum iniquitatis suæ vltima tam in claustro
maneat quam in choro.

* forte
cilegam

XI V.

Quoniam memoria hominum dilabatur cum
tempore dilabente, ne quis ex nostrarum consti-
tutionum ignorantia velamen in posterum excu-
sationis assumat, in virtute sanctæ obedientiæ &
sub pœna excommunicationis districte præcipi-
mus, vt archiepiscopi, episcopi, archidiaconi &
decani, in suo singuli Concilio annis singulis ce-
lebrando eas publicari faciant & seruari, pœnam
transgressoribus infligendo. Quas enim abbates &
alii ecclesiarum & monasteriorum prælati conscri-
bi faciant, & in suis capitulis frequentius publicari,
vt tam ab ipsis quam a suis subditis inuiolabiliter
obseruentur. Acta sunt hæc anno Domini 1225.
quarto Idus Decembris.